

การพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น
ในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา*

COMMUNITY DEVELOPMENT BASED ON THE PRINCIPLES OF SANGHAHAVATTU
DHAMMA BY LOCAL POLITICIANS IN THUNG SAWANG SUBDISTRICT
MUNICIPALITY, PRATHAI DISTRICT, NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

รภิวรรณ ปกรณ์ปริยาภรณ์

Raphiwat Pakonpariyapon

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา นครราชสีมา ประเทศไทย

Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Ratchasima Campus, Nakhon Ratchasima, Thailand

*Corresponding author E-mail: raphiwat33@gmail.com

*Tel: 089-945-3529

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสังคหัตถุธรรมกับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา และ 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา รูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง จำนวน 326 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ และ ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก 2) หลักสังคหัตถุธรรมกับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับน้อย ($R = .453^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) นำเสนอการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ทาน บริจาคสิ่งของหรือเงินสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน ปิยวาจา หลีกเลี้ยงการพูดจาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง อตถจริยา อาสาช่วยดำเนินงานสาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชุมชนสมานัตตตา เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การพัฒนาชุมชน, หลักสังคหัตถุธรรม, นักการเมืองท้องถิ่น

Abstract

This research aims to 1) study the level of community development by local politicians in Thung Sawang Subdistrict Municipality, Prathai District, Nakhon Ratchasima Province; 2) study the relationship between Sangkhahavatthu Dhamma and community development by local politicians in Thung Sawang Subdistrict Municipality, Prathai District, Nakhon Ratchasima Province; and 3) present community development based on Sangkhahavatthu Dhamma by local politicians in Thung Sawang Subdistrict Municipality, Prathai District, Nakhon Ratchasima Province. The research employs a mixed-methods approach, divided into two stages: Stage 1: Quantitative research, The sample group used in this research consisted of 326 eligible voters aged 18 years and older in the Thung Sawang Subdistrict Municipality using stratified random sampling; the research instrument was a questionnaire; and the statistical analyses included percentages, means, standard deviations, and correlation coefficients. Stage 2: Qualitative research, using purposive sampling to select 9 key informants; the instrument was an interview; and the data was analyzed using content analysis. The research findings revealed that 1) community development by local politicians in Thung Sawang Subdistrict Municipality, Prathai District, Nakhon Ratchasima Province is at a high level; and 2) the relationship between Sangkhahavatthu Dhamma and community development by local politicians in Thung Sawang Subdistrict Municipality, Prathai District, Nakhon Ratchasima Province was significant. There was a positive correlation at a low level ($R = .453^{**}$) which was statistically significant at the 0.05 level, and 3) presented community development based on the Sanghahavatthu Dhamma principles of local politicians in Thung Sawang Sub-district Municipality, Prathai District, Nakhon Ratchasima Province, which found that Dana (giving) - donating items or money to support community activities; Piyavaca (kind speech) - avoiding speech that causes conflict; Atthachariya (beneficial conduct) - volunteering to help with public work for the common good of the community; and Samanattata (equality) - continuously participating in community activities.

Keywords: Community Development, Sanghahavatthu Dhamma, Local Politicians

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญในทาง การเมืองการปกครอง ของชุมชนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่มีการปกครองในระบบประชาธิปไตย ซึ่ง กล่าวในทางทฤษฎีและ แนวความคิดทางการเมืองการปกครอง จะเห็นได้ว่า รัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของรัฐนั้น สามารถ สั่งการกระจายอำนาจมายังผู้ปกครองในส่วนท้องถิ่นของแต่ละพื้นที่ จึงเป็นเหตุให้ผู้ปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนองนโยบายของภาครัฐให้สอดคล้องต่อการบริหารจัดการในส่วนท้องถิ่น ย่อมมีภาระหน้าที่อย่างมากมาย ในการบริหารประเทศให้ประชาชนได้รับความสุขความสวัสดีสบายในการดำรงชีวิต (Well Being) อีกทั้งความ มั่นคงแห่งชาติทั้งในทางการเมืองเศรษฐกิจ และสังคม (National Security) แต่ย่อมเป็นไปได้ที่รัฐบาลจะดูแล และจัดทำบริการให้กับประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนของประเทศ เพราะอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในการ ดำเนินงาน การที่อาจจะไม่สนองตอบต่อความต้องการของแต่ละชุมชนได้ และรวมทั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ (Budget) และตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานให้ทั่วถึงได้ (ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2547) การพัฒนาชุมชน เป็นภารกิจสำคัญที่นักการเมืองทุกระดับต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะนักการเมืองท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับ

ประชาชนมากที่สุด การพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนนั้น ไม่ใช่เพียงแค่การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน แต่ยังรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การพัฒนาชุมชนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อได้รับการสนับสนุนและมีส่วนร่วมจากประชาชนอย่างเต็มที่ นักการเมืองควรจัดให้มีเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชน และนำมาปรับใช้ในการวางแผนและดำเนินโครงการต่างๆ ก่อนที่จะดำเนินโครงการใดๆ นักการเมืองควรมีการวางแผนที่รอบคอบ โดยศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์สภาพปัญหาของชุมชนอย่างละเอียด เพื่อให้โครงการที่ดำเนินการนั้นตรงกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน การจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสมกับโครงการต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน นักการเมืองควรโปร่งใสในการใช้งบประมาณและเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบได้ การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชน เป็นสิ่งจำเป็นในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนให้บรรลุเป้าหมาย การพัฒนาบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถในการทำงาน เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าและปัญหาที่เกิดขึ้น และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น (ดำรงศักดิ์ แก้วเพ็ง, 2563)

การพัฒนาชุมชนจะเจริญหรือเสื่อมถอยของชุมชนนั้น ขึ้นอยู่กับคนในชุมชนเป็นสำคัญ การพัฒนาชุมชนจึงต้องให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา คือ การพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถในการพัฒนาตนเองและชุมชนให้ มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตโดยประชาชนเป็นผู้ริเริ่มในการพัฒนาชุมชนจะประสบความสำเร็จได้ต้องเกิดจากการร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลกับประชาชนการใช้ทรัพยากรในชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนและการสนับสนุนส่งเสริมของรัฐบาลอย่างเหมาะสม การพัฒนาชุมชนจึงต้องพัฒนาคนซึ่งจะต้องให้บุคคลได้รับความยุติธรรม มีอิสรภาพ เสรีภาพ และความเสมอภาคในการดำรงชีวิตในสังคม มุ่งขจัดความขัดแย้งและความเหลื่อมล้ำต่ำสูงที่เห็นได้ชัดเจนในหมู่พลชนนั้น การใช้กำลังบังคับเป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของการพัฒนา แต่การใช้วิธีการให้การศึกษาและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และการเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นจะช่วยดึงพลังซ่อนเร้นในตัวคนออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และการพัฒนาจะมีประสิทธิภาพได้ก็จะต้องยึดหลักการรวมกลุ่ม และการทำงานกับกลุ่มเพื่อให้เกิดความสำเร็จ (พระหมื่น ธิรจิตโต, 2561) ดังนั้น นักการเมืองท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชน ได้มีส่วนร่วมในท้องถิ่น มากน้อยเพียงไรและมีความสามารถ เข้ามาแก้ไข ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชน การวางแผนของกระบวนการกำหนดนโยบายของเทศบาลตำบลได้หรือไม่ ซึ่งผู้ที่เป็นตัวกำหนดทิศทางต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเกิดจากนักการเมืองท้องถิ่นทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการโดยเฉพาะ การแสดงบทบาทหน้าที่ในกระบวนการกำหนดนโยบายการพัฒนาของเทศบาลตำบลนอกจากนี้ การพัฒนาเป็นเรื่องของผลประโยชน์ที่ทำให้ประชาชนหมดศรัทธาความเชื่อมั่นในตัวของนักการเมืองท้องถิ่นอย่างเห็นได้ชัดจากการที่ประชาชนไม่ยอมรับและไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองในชุมชนนั้น ๆ จึงทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างล่าช้ายิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นไปตามสถานการณ์ที่เหมาะสมได้ (พระนัสทิวส์ จันทสาโร, 2560)

การบริหารงานของเทศบาลตำบลในภาพรวมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่างอำเภอยะบะห์ จังหวัดนราธิวาส ที่ผ่านมามีการปฏิบัติงานตอบสนองความต้องการของประชาชนได้บางส่วน ซึ่งนักการเมืองท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน การพิจารณาถึงภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่น จึงเป็นสิ่งที่ควรสนใจการจะแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์กร จะต้องสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทุก ๆ ด้าน ดังนั้นปัญหาของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นเป็นเรื่องที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาที่แท้จริงควรมุ่งเน้นไปที่การจัดการทรัพยากรที่เป็นธรรม การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และการจัดการที่โปร่งใส ทั้งนี้ เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนและเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่างอำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา หลักการพัฒนาชุมชนที่ถูกนำมาใช้ ได้แก่ การพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่น การพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม การพัฒนาคุณภาพชีวิต และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การเสริมสร้างความเข้มแข็งและ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ โครงสร้าง พื้นฐานและการจราจร และนำหลักสังคหวัตถุมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน หลักสังคหวัตถุ ประกอบด้วย ด้านทาน การให้ การเสียสละ การแบ่งปัน ด้านปิยวาจา การพูดดีต่อกันให้เกิดความสามัคคี ด้านอัตถจริยา การช่วยเหลือกัน ด้านสมานัตตตา การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อพัฒนาชุมชนและประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสังคหวัตถุธรรมกับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อนำเสนอการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น ในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสังคหวัตถุธรรมกับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา และอาศัยอยู่ในพื้นที่จริง จำนวน 1,723 คน (เทศบาลตำบลทุ่งสว่าง, 2567) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 326 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane, T., 1973) การสุ่มแบ่งตามหมู่บ้านแล้วสุ่มตามสัดส่วนประชากร โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ .05 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม 2) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 3) ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งและ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และ 4) ด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ โครงสร้าง พื้นฐานและการจราจร โดยมีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำไปตรวจสอบเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา ประเด็นคำถาม โดยหาค่า IOC (Index of Item Objective Consistency) แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่า IOC โดยได้ค่า

อยู่ที่ 0.80 - 1.00 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - Out) กับประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลพินาย อำเภอพินาย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 ชุด แล้วนำผลการทดลองมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, L. J. , 1990) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค 0.949 แล้วจึงนำผลการทดลองใช้ในหัวข้อที่มีความเชื่อมั่นมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Best, J. W., 1978) สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

เพื่อนำเสนอการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน ได้แก่ นักวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 3 นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 4 ประชาชน จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย ชื่อและนามสกุลผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่งวัน/เดือน/ปีที่ให้สัมภาษณ์ และส่วนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด นำแบบสัมภาษณ์ไปตรวจเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา ประเด็นคำถาม โดยหาค่า IOC (Index of Item Objective Consistency) แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่า IOC โดยได้ค่าอยู่ที่ 0.80-1.00 มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1. ด้านทาน การให้ การเสียสละ การแบ่งปัน 2. ด้านปิยวาจา การพูดดีต่อกันให้เกิดความสามัคคี 3. ด้านอัตถจริยา การช่วยเหลือกัน 4. ด้านสมานัตตตา การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ การวิเคราะห์ข้อมูล 1) จัดข้อมูลออกเป็นกลุ่มเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ ครบถ้วนของข้อมูล 2) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ว่าเพียงพอในการตอบคำถามการวิจัยหรือไม่ 3) เรียบเรียงข้อมูลและจัดลำดับความสำคัญของเนื้อหา และนำเสนอข้อมูลเป็นข้อความเชิงบรรยาย เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม

ระดับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	4.03	0.44	มาก
2. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4.05	0.44	มาก
3. ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.08	0.45	มาก
4. ด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ โครงสร้างพื้นฐาน และการจราจร	4.04	0.47	มาก
รวมเฉลี่ย	4.05	0.45	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.45) รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.44) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.44)

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสังคหวัตถุธรรมกับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุธรรมกับการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม				รวม
	ด้านการพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็ง	ด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค	
ทาน การให้ การเสียสละ	0.457**	0.401**	0.456**	0.575**	0.436**
ปิยวาจา การพูดดีต่อกัน	0.514**	0.517**	0.432**	0.443**	0.442**
อิตถจริยา การช่วยเหลือกัน	0.427**	0.416**	0.522**	0.532**	0.512**
สมานัตตตา ผู้มีความเสมอ	0.516**	0.522**	0.434**	0.492**	0.424**
รวม	0.445**	0.532**	0.463**	0.414**	0.453**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า หลักสังคหวัตถุธรรมกับการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

หลักสังคหวัตถุธรรมกับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับน้อย ($R = .453^{**}$)

หลักสังคหวัตถุธรรมกับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับน้อย ($r = .445^{**}$)

หลักสังคหวัตถุธรรมกับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .532^{**}$)

หลักสังคหวัตถุธรรมกับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับน้อย ($r = .463^{**}$)

หลักสังคหวัตถุธรรมกับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ โครงสร้างพื้นฐาน และการจราจร มีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับน้อย ($r = .414^{**}$)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3. นำเสนอการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

การวิเคราะห์ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน เป็นประเด็นได้ดังนี้

1. ด้านทาน การให้ การเสียสละ นักการเมืองท้องถิ่นบริจาคสิ่งของหรือเงินสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน สละเวลาส่วนตัวเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน และแบ่งปันข้อมูลหรือโอกาสที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิกในชุมชน
2. ด้านปิยวาจา การพูดดีต่อกันให้เกิดความสามัคคี นักการเมืองท้องถิ่นใช้คำพูดที่สุภาพและสร้างสรรค์ในการสื่อสารกับประชาชน กล่าวชื่นชมและให้กำลังใจแก่คนในชุมชน หลีกเลี่ยงการพูดจาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง และใช้คำพูดเพื่อสร้างความสามัคคีระหว่างกลุ่มคนในชุมชน
3. ด้านอรรถจริยา การช่วยเหลือกัน นักการเมืองท้องถิ่นช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหาโดยไม่หวังผลตอบแทน มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชนเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ให้คำแนะนำหรือความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่มาขอปรึกษาและอาสาช่วยดำเนินงานสาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชุมชน
4. ด้านสมานัตตตา การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ นักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนอย่างสม่ำเสมอ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการทำงานพัฒนาชุมชน และมีพฤติกรรมที่เสมอต้นเสมอปลายในการให้บริการประชาชน

อภิปรายผล

1. การพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะ ชุมชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดแบบชนบท ทำให้การมีส่วนร่วมเกิดขึ้นง่าย ตำบลทุ่งสว่างเป็นพื้นที่ชนบทที่ประชาชนรู้จักกันเป็นวงกว้าง การรวมกลุ่มทำกิจกรรม เช่น ประชุมหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอาชีพ หรือ กิจกรรมวัฒนธรรม ทำให้ประชาชนเข้าถึงนักการเมืองท้องถิ่นได้โดยตรง ส่งผลให้การมีส่วนร่วมเข้มแข็ง นักการเมืองท้องถิ่นมักเน้นการทำงานแบบประชาชนเป็นศูนย์กลาง ผู้บริหารในพื้นที่มักใช้วิธีลงพื้นที่พบปะประชาชน รับฟังปัญหา และตอบสนองความต้องการโดยตรง ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารที่สร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสิมันต์ ดุ่นด้าน ศึกษาเรื่อง บทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (รังสิมันต์ ดุ่นด้าน, 2566) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเหมชวงค์ เหมวิโส ศึกษาเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (พระมหาเหมชวงค์ เหมวิโส, 2564)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหัตถุธรรมกับการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา หลักสังคหัตถุธรรม โดยภาพรวมกับการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับน้อย ($R = .453^{**}$) ที่เป็นเช่นนี้เพราะ หลักสังคหัตถุธรรมมีผลต่อการพัฒนาชุมชน แต่เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากการพัฒนาชุมชนต้องอาศัยปัจจัยโครงสร้าง งบประมาณ และระบบบริหารจัดการมากกว่า ขณะเดียวกัน การปฏิบัติตามหลักสังคหัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นยังไม่สม่ำเสมอและยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มประชาชน จึงทำให้ความสัมพันธ์ไม่สูงมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวัฒน์ แคนเหมือง และพระครูโสภณกิตติบัณฑิต ศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาท 4 กับประสิทธิผลการพัฒนาชุมชนของ

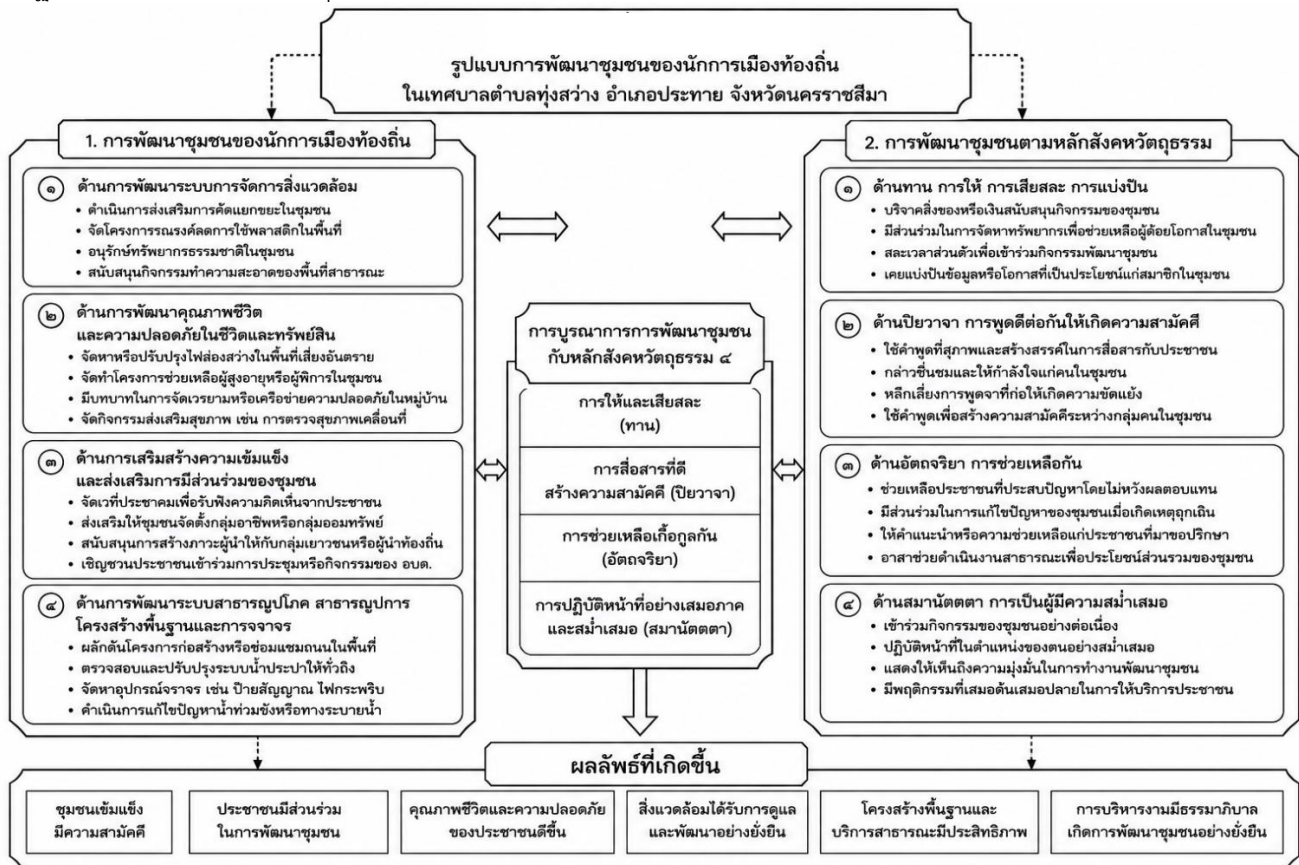
องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .782^{**}$) จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า หลักอิทธิบาท 4 กับประสิทธิผลการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน (วรวัฒน์ แดนเหมือง และ พระครูโสภณกิตติบัณฑิต, 2568) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชยพล กาขาว ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมพุทธนวัตกรรมสังคมเพื่อการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่น ในเทศบาลตำบลยอด อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธนวัตกรรมสังคมกับการพัฒนาชุมชนของ นักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลยอด อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน มีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับมาก ($r = .749$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน (ชยพล กาขาว, 2567)

3. การพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา โดยหลักสังคหวัตถุธรรมเป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และสงเคราะห์ช่วยเหลือกันในสังคม เพื่อให้เกิดความรักสามัคคีและความสงบสุข สามารถส่งเสริมการพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การพัฒนาชุมชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นในตำบลทุ่งสว่างดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสังคหวัตถุธรรมช่วยสร้างความไว้วางใจ ความสามัคคี การมีส่วนร่วม และพฤติกรรมการบริหารที่โปร่งใสและเป็นธรรม ทำให้ชุมชนเข้มแข็งและพร้อมร่วมมือกับผู้นำในการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพเดช เพ็ชรขุนทด ศึกษาเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการปกครองของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า หลักสังคหวัตถุ 4 หลักธรรมอันเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ดังนี้ 1. ด้านทาน (ให้หรือแบ่งปัน) ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้เสียสละแรงกายแรงใจ เสียสละเวลา สุขส่วนตัวเพื่อช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานอุทิศตนต่อหน้าที่ ยึดถือ หลักเหตุผล ความยุติธรรม ความจริง ความถูกต้อง ในปกครองชุมชน 2. ด้านปิยวาจา (พูดจาดีด้วยคำสุภาพ) ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่พูดความจริง ไม่มีการบิดเบือนข้อเท็จจริง มีความประณีตในการใช้คำพูด ไม่พูดหยาบคาย ไม่พูดจายกตนข่มเหงประชาชน ไม่พูดในทางที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในชุมชน 3. ด้านอัตถจริยา (ประพฤติตนเป็นประโยชน์) ผู้นำท้องถิ่นต้องประพฤติตนและปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักศีลธรรมอันดี เป็นตัวอย่างที่ดี มีความตั้งใจที่จะพัฒนาชุมชน ยึดการปฏิบัติตน ประโยชน์สาธารณะมากกว่าที่จะถือเอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง มีความเอื้อช่วยเหลือประชาชนด้วยความจริงใจ ใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา มากกว่าการใช้อารมณ์ 4. ด้านสมานัตตตา (ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย) ผู้นำท้องถิ่นประพฤติปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลายปรับตัวเข้ากับกับชุมชน เป็นที่พึ่งของประชาชน ไม่เอาเปรียบประชาชน ร่วมเผชิญกับปัญหา ร่วมคิดหาทางแก้ไขปัญห ไม่ถือตน เป็นมิตรกับทุก ๆ คนในชุมชน ไม่ทอดทิ้งประชาชนในยามที่ลำบากหรือได้รับความเดือดร้อนและสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นใน (นพเดช เพ็ชรขุนทด, 2566) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระประเสริฐ ปญญาโร ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโขงเจียม จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ด้านทาน การจัดสรรแบ่งปันปัจจัยยังชีพให้ทั่วถึงแก่คนที่ขาดแคลนยากไร้ ให้เพียงพอที่จะเป็นอยู่ได้ทั่วกัน รักษาประโยชน์ส่วนรวม เสียสละ ไม่มีการเรียกร้องสิ่งตอบแทนหรือหวังผลตอบแทนจากการทำงาน มีจิตใจเสียสละ ด้านปิยวาจา การพูดเพื่อให้เกิดความสามัคคี เป็นผู้มีความมนุษยสัมพันธ์ พูดจาดี มีอัธยาศัยไมตรีดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพ เรียบร้อย ด้านอัตถจริยา บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้ร่วมงานเป็นอย่างดีบริหารงานด้วยความมีจิตใจที่ซื่อสัตย์ สุจริต บริหารงานด้วยความยุติธรรม ด้านสมานัตตตา สนับสนุนการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นตามความเหมาะสม เป็นธรรมแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีน้ำใจเอื้อเนื้อเฟื้อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน และประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน (พระประเสริฐ ปญญาโร, 2566)

องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอบะพวย จังหวัดนครราชสีมา เป็นการบูรณาการระหว่างการพัฒนาชุมชน ๔ ด้าน ได้แก่ การจัดการสิ่งแวดล้อม การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความปลอดภัย การเสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของชุมชน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ควบคู่กับการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม ๔ ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อุตถจริยา และสมานัตตตา เป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่น ส่งผลให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความเสียสละ ความสามัคคี การช่วยเหลือเกื้อกูลและความเสมอภาค อันนำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง โปร่งใส และสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

สรุปและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอบะพวย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการพัฒนากระบวนการปกครองส่วนท้องถิ่น สาธารณูปการ โครงสร้างพื้นฐานและการจราจร และด้านการพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า หลักสังคหวัตถุธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนาชุมชนในภาพรวมและทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าการประพฤติตามหลักทาน ปิยวาจา อุตถจริยา และสมานัตตตา มีส่วนสำคัญต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันผลการสัมภาษณ์เชิงลึกยังสะท้อนว่า นักการเมืองท้องถิ่นได้

ประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถุธรรมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งการเสียสละเพื่อส่วนรวม การสื่อสารที่สร้างสรรค์ การช่วยเหลือประชาชน และการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้เกิดความร่วมมือ ความสามัคคี และความเข้มแข็งของชุมชน อันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการเทศบาลตำบลควรตั้งจุดรับคืนและคัดแยกพลาสติกในตลาดและศาลากลางบ้าน เพื่อให้ประชาชนสามารถนำพลาสติกมาคืนได้สะดวกและนำไปเข้าสู่ระบบรีไซเคิลอย่างถูกต้อง ควรสนับสนุนงบประมาณด้านอุปกรณ์ทำความสะอาดให้กับเครือข่ายจิตอาสา เพื่อให้แต่ละหมู่บ้าน มีความพร้อมในการดูแลพื้นที่ของตนเอง ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนตามพุทธธรรมของเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้หลักอิทธิบาท ๔ และสาราณียธรรม ๖

เอกสารอ้างอิง

- ชยพล กาขาว. (2567). การส่งเสริมพุทธนวัตกรรมการพัฒนาชุมชนของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลยอด อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน. ใน สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ดำรงศักดิ์ แก้วเพ็ง. (2563). กระบวนการและเทคนิควิธีการพัฒนาชุมชน. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เทศบาลตำบลทุ่งสว่าง. (2567). สถิติข้อมูลประชากรองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสว่าง. เรียกใช้เมื่อ 23 กันยายน 2567 จาก <https://tungsawang.go.th/public/list/data/index/menu/1142>
- นพเดช เพ็ชรขุนทด. (2566). การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการปกครองของผู้นำท้องถิ่นในอำเภอนินสง จังหวัดชัยภูมิ. ใน สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2547). แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- พระนัสสหัส จันทสาโร. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พระประเสริฐ ปญญาโวโร. (2566). การพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา. ใน สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาเหมชวงศ์ เหมวิโส. (2564). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. ใน สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระหมื่น ถิรจิตโต. (2561). การพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านหนองเอาะ อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี. ใน สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รังสิมันต์ ดุ่นด่าน. (2566). บทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา. ใน สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วรวัฒน์ แดนเหมือง และพระครูโสภณกิตติบัณฑิต. (2568). ประสิทธิผลการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่. วารสารวิจัยและวิชาการบวรพัฒน์, 3(1), 1-16.

- Best, J. W. (1978). Research in Education. (3rd ed.). Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. (3rd ed.). New York: Harper and Row.